

WYDZIAŁ STUDIÓW
MIĘDZYNARODOWYCH
I POLITOLOGICZNYCH
Uniwersytet Łódzki

OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH
Uniwersytet Łódzki

Dialog czy konfrontacja? Relacje międzykoreańskie i szanse na zjednoczenie

dr Joanna Beczkowska

joanna.beczowska@uni.lodz.pl

- Artykuł 2
 - ① Należy promować rozwój stosunków międzykoreańskich w kierunku służącym wspólnemu dobrobytowi obu Korei i **pokojowemu zjednoczeniu** Półwyspu Koreańskiego w oparciu o zasady niepodległości, pokoju i demokracji.
 - ② Należy promować rozwój stosunków międzykoreańskich zgodnie z zasadami przejrzystości i zaufania opartego na konsensusie narodowym, a **stosunki międzykoreańskie nie mogą być wykorzystywane jako środek do celów politycznych** lub stronniczych.
- Artykuł 3
 - ① Stosunki między Koreą Południową a Koreą Północną nie są stosunkami między krajami, ale szczególnymi stosunkami, które tymczasowo ukształtowały się **w procesie dążenia do zjednoczenia**.
 - ② Transakcje pomiędzy Koreą Południową a Koreą Północną uważa się za transakcje wewnątrz etniczne, a nie międzypaństwowe.

Wzajemny antagonizm /zimna wojna

- Jeden naród, dwa państwa – istnienie drugiej Korei jako zagrożenie
- Podział – sztuczny, tymczasowy, zjednoczenie – nieuniknione
- Tożsamość koreańska, południowokoreańska, północnokoreańska – jak definiować? Kto jest „innym”?
- Dwa różne czynniki: potrzeba stworzenia (zjednoczenia) jednego państwa dla narodu koreańskiego – a utworzenie dwóch rządów (dwie strefy wpływów, dwie rywalizujące ideologie)
- Jedyne legalny rząd
- Rhee (Lee) Syng-man (1948 – 1960)

Skutki wojny koreańskiej (1950-1953)

- Umocnienie ideologii antykomunistycznej, konfrontacyjnego podziału ideologicznego
- Zdobywanie przewagi „moralnej” w obliczu zniszczeń
- Bolesne skutki zjednoczenia siłowego

- Dążenie do zjednoczenia, przy jednoczesnym braku prób utworzenia jednego rządu – budowanie poczucia zagrożenia z drugiej strony, wykorzystywane w polityce wewnętrznej
- Brak wzajemnego uznawania drugiego państwa

Nawiązanie dialogu

- Czynniki zewnętrzne
- 1972 – Joint Communiqué
- Idea pokojowego zjednoczenia (zamiast inwazji) – współistnienie obu państw dążących do zjednoczenia (w przyszłości)

- Czynniki wewnętrzne: zmiany w Korei Południowej – demokratyzacja (1987)
- Ruch *minjung* – odrzucenie dyskursu antykomunistycznego jako krytyka rządów autorytarnych / konieczność wznowienia idei jednego narodu

Zagrożenie dla przetrwania KRLD

- W relacje międzykoreańskie wpisana jest ciągła rywalizacja o to, które państwo ma prawo reprezentować jeden naród koreański
- *Nordpolitik* – Roh Tae-woo (1988-1993)
- „cud nad rzeką Han”
- Klęska głodu
- Śmierć Kim Il-sunga (1994)
- Przetrwanie reżimu za wszelką cenę

-
- Kamieniami milowymi w relacjach międzykoreańskich miały być dwa porozumienia – Porozumienie o Pojednaniu, Nieagresji i Wymianie (1991) i Deklaracja o Denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego (1992). Fiasko tych porozumień odsłoniło jednak schemat dotyczący relacji międzykoreańskich – gdy pojawia się szansa na budowanie trwałego pojednania, mającego prowadzić do zjednoczenia, splot czynników wewnętrznych (zmiana władzy, kryzysy w Korei Północnej) oraz zewnętrznych (zmiana dynamiki relacji między USA i Chinami, koniec zimnej wojny) prowadzą do załamania dialogu i powrotu do konfrontacji (która nie oznacza jednak gorącego konfliktu). Załamanie relacji inicjowane jest z reguły przez Koreę Północną, dla której **nadrzędnym celem jest przetrwanie reżimu.**

- Zawarcie porozumień – wycofanie się KRLD (sytuacja w kraju, słabnąca pozycja na arenie międzynarodowej) – groźba nuklearna („kupienie” czasu na wzmocnienie) – wzajemne eskalowanie napięcia – sukces negocjacji USA-KRLD – zgoda na pierwszy szczyt międzykoreański – śmierć Kim Il-sunga – oczekiwanie na upadek KRLD – zmiany polityczne w Korei Południowej – dostrzeżenie korzyści przez KRLD – wznowienie dialogu (szczyt w 2000 roku)
- W przeciągu dekady relacje międzykoreańskie uległy radykalnej przemianie: od eskalacji napięcia, która mogła zakończyć się nowym konfliktem zbrojnym (groźby o przemianie Seulu w „ocean ognia”) do pojednania na niespotykaną dotąd skalę.

Kryzys nuklearny i resentymenty antyamerykańskie

- Kontynuowanie polityki słonecznej dopóki nie straciła poparcia w kraju
- Wzrost poparcia dla sojuszu z USA
- Czy polityka międzykoreańska może być sprawą wyłącznie koreańską?

Powtarzające się schematy w relacjach międzykoreańskich

- Angażowanie się we współpracę póki KRLD na tym zyskuje
- Gdy współpraca może nieść zmiany gospodarcze, społeczne – wycofanie się
- Antyamerykańskie resentymenty wpływają na politykę zjednoczeniową (sprawa wyłącznie koreańska)
- Konserwatyści rozwijają sojusz z USA – zmniejszenie „tolerancji” dla północnokoreańskich prowokacji
- Relacje międzykoreańskie długofalowo nie są kształtowane w oderwaniu od wpływów USA

Charakterystyka międzykoreańskich relacji

- Cykliczność – eskalacja napięcia / dialog
- Wpływ sytuacji wewnętrznej – podział południowokoreańskiej sceny politycznej, kryzysy i konsolidacja władzy w Korei Północnej
- Rozbicie tożsamości: tożsamość koreańska, południowokoreańska
- Wpływy zewnętrzne – relacje międzykoreańskie nie są wyłącznie sprawą wewnętrzną
- Ciągła obawa o absorpcję, upadek reżimu

Pokój/zjednoczenie

- Pokojowe zjednoczenie – dominuje w retoryce
- Co jednak kryje się pod tymi pojęciami?

- ➔ ZJEDNOCZENIE – pokojowe współistnienie, bliska współpraca
- 2022: nadrzędnym celem działań rządowych powinno być zjednoczenie jako jeden kraj, jeden system, jeden rząd, a nie współpraca gospodarcza, swoboda podróżowania i wymiana – 58% (trend spadkowy)
- Zjednoczenie w „przyszłości, która nadejdzie”
- Odrzucenie opcji siłowego zjednoczenia

Powody dla zjednoczenia

- Poczucie więzi etnicznych (jeden naród) – 42,3%
- By wyeliminować groźbę konfliktu zbrojnego między Koreami – 31,6 %

- Przeciwno zjednoczeniu:
 - Zbyt wielkie ekonomiczne obciążenie – 34,1%
 - Różnice w systemach politycznych – 21,5%
 - Problemy społeczne po zjednoczeniu – 20,3%

Inicjatywa Pokoju – Moon Jae-in

- Oparcie na 3 zasadach:
- 1. Pokój najpierw – przeciwstawianie się wszystkim działaniom wojennym, utrzymanie pokoju „za wszelką cenę”, deeskalacja napięcia poprzez redukcję działań wojskowych
- 2. Żadnej broni nuklearnej – pokojowe współistnienie jest niemożliwe jeśli państwa koreańskie posiadają broń nuklearną – dotyczy to także Korei Południowej
- 3. Brak nacisków na zmianę reżimu KRLD – podkreślanie, że działania Korei Południowej nie stanowią zagrożenia dla władzy w Pjongjangu; obawa o skutki gwałtownej zmiany politycznej w KRLD

Strategia 4P

- peace-making, peace-keeping, peace-building i proactive diplomacy
- Powrót do dialogu i negocjacji (dwustronnych, wielostronnych),
- Szczyty – kwiecień i wrzesień 2018
- Porozumienie wojskowe
- Przekształcenie strefy zdemilitaryzowanej w strefę pokoju
- Podpisanie traktatu pokojowego
- „Rozdział” kompetencji między USA i Koreę Południową: kwestia nuklearna a współpraca międzykoreańska

Policy Steps to Peace

Moon Jae-in's Policy on the Korean Peninsula as phrased by the South Korean Ministry of Unification :

It is a long-term and comprehensive policy led by Korea to realize 'peace' and 'prosperity' on the Korean Peninsula as well as Northeast Asia together with North Korea, regional neighbors, and the international society.

'Peace' First

Peace is the value that we should uphold with the highest priority, as well as the foundation for prosperity.

Spirit of 'Mutual Respect'

We pursue a "Korean Peninsula of co-prosperity," where South and North respect and co-operate with each other, by defining our stance as the "3-Nos" - no desire for the North's collapse, no pursuit of unification by absorption, and no pursuit of unification through artificial means.

'Open' Policy

The policy will be completed through public participation and interaction to ensure that the policy can be fully understood by — and made by — the people.

Three Goals

- 1 Resolution of the North Korean nuclear issue and establishment of permanent peace
- 2 Development of sustainable inter-Korean relations
- 3 Realization of a new economic community on the Korean Peninsula

Four Strategies

- 1 Taking a step-by-step and comprehensive approach
- 2 Tackling the issues of inter-Korean relations and the North Korean nuclear threat simultaneously
- 3 Ensuring sustainability through institutionalization
- 4 Laying the foundation for peaceful unification through mutually beneficial co-operation

Five Principles

- 1 Korea-led initiative
- 2 Strong defense
- 3 Mutual respect
- 4 Interaction with the people
- 5 International co-operation

Moon Jae-in

Inicjatywa pokojowa

- Denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego
- Redukcja manewrów wojskowych
- Współpraca gospodarcza, zaangażowanie KRLD w międzynarodowe sieci gosp.

Yoon Suk-yeol

Pokój poprzez siłę

- Denuklearyzacja KRLD + porozumienie z USA
- trójstronna współpraca militarna z USA i Japonią
- Początkowe poparcie dla nuklearnej Korei Południowej

Korea Południowa jako „główny wróg”

- Fundamentalna zmiana?
- Problem dla opozycji w Korei Południowej
- Czy powrót do dialogu jest niemożliwy?
- Zjednoczenie niekorzystne dla KRLD – to już nie ta sama sytuacja, co w 1972

Co dalej?

- Czy można wyjść poza cykliczność?
- Czy zjednoczenie jest możliwe?
- Czego spodziewać się w 2024 roku?